

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość

KSIĘŻY DWÓR

1. Nazwa

park

2. Czas powstania

2 poł. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

Księży Dwór
13-200 Działdowo

5. Przynależność administracyjna

województwo:
warmińsko-mazurskie

powiat:
działdowski

gmina:
Działdowo

6. Formy ochrony

**Ustawa z d. 23.07.2003 o
ochronie zabytków i opiece
nad zabytkami (art. 7)**

- wpis do rejestru zabytków:
decyzja: KL.III.5340-26/81
z dnia 15.10.1081

- ustalenia ochrony w MPZP
Gminy Działdowo - Uchwała nr
V/27/03 Rady Gminy Działdowo
z d. 21.02.2003

**Ustawa z d. 07.07.1994 Prawo
budowlane (art. 39. ust. 3)**

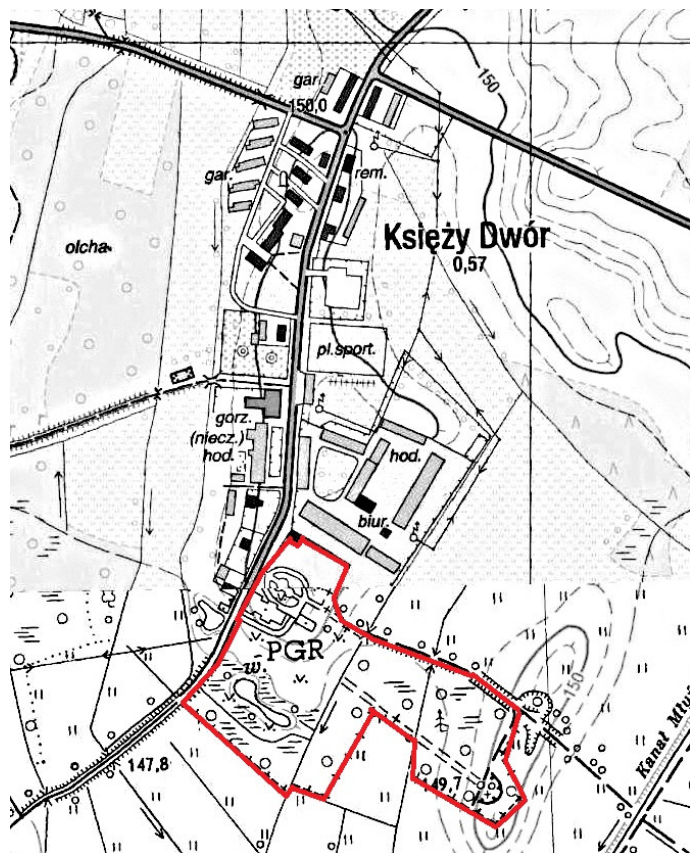
- Gminna Ewidencja Zabytków

7. Opracowanie karty adresowej

autor: Anna Majewska

data: listopad 2012r.

podpis:

9. Fotografia dodatkowa

10. Opis architektoniczny

Zespół rezydencjonalno-folwarczny obejmuje całą powierzchnię zabudowy wsi. W południowej części terenu założenia - którego oś kompozycyjną stanowi droga wiejska - usytuowany jest pałac otoczony parkiem, w centralnej podwórze gospodarcze, a w północnej niemal całkowicie przebudowana kolonia mieszkaniowa.

Południową część obszaru zespołu zajmuje park krajobrazowy założony na planie zbliżonym do prostokąta o dłuższych bokach biegnących w przybliżeniu po linii północ - południe, ograniczony od zachodu przez drogę brukowaną a od południa i wschodu przez rowy melioracyjne; w południowej części parku znajduje się nieregularny, wydłużony staw z pięciobocznym półwyspom od strony zachodniej; na północ od stawu wieloboczna polana parkowa z rzadka obsadzona pojedynczymi drzewami, wśród których rosną pomnikowe egzemplarze jesionów, platan klonolistny i sosna wejmutka; w drzewostanie parku dominują lipy (w większości drobnolistne), jesiony, klony, topole oraz kasztanowce, dęby, brzozy, wierzby i drzewa iglaste (głównie świerk i pojedyncze modrzewie), w znacznej części pochodzące ze współczesnych nasadzeń; od wschodu park przechodzi w las parkowy oddzielony kanałem melioracyjnym, podzielony dwoma kanałami równoległymi do niego, z główną aleją przebiegającą z zachodu na wschód, prowadzącą od pałacu przez park (obsadzoną żywotnikami), a zamkniętą budowlą mauzoleum rodziny von Frankensteinów; w lesie posadzono głównie świerki z rzadka przemieszane z drzewami liściastymi (klony, topole, lipy).

11. Stan zachowania

Obiekt w trakcie zabiegów pielęgnacyjnych i ratowniczych.

12. Historia miejscowości lub obiektu

Rejon wsi Księży Dwór (*Neudorf*) w okresie średniowiecza związany był z majątkiem w Narzymiu. W poł. XIVw. był w posiadaniu Mieczysława z Narzymia. W 2 poł. XVIw. dobra zostały przejęte przez Albrechta Hohenzollerna i włączone w skład domeny książęcej. Wieś założył w 1811r. radca ziemski Adam Zaleski, który nabył od książęcego nadleśnictwa w Napiwodzie koło Nidzicy 178 włók ziemi. W 1855r. Księży Dwór kupił Bernhard von Frankenstein, odbudował zaniedbany majątek i uczynił z niego jeden z najzamożniejszych z powiecie nidzickim. Żaden z obiektów powstałych po 1811r. nie zachował się. Istniejące budynki pochodzą głównie z 2 poł. XIXw. Niewielki park okalający dwór został w 1915r. powiększony w kierunku południowym, wówczas też w jego południowej części wykopano staw. Teren parku ogrodzono murem kamienno-ceglanym z boczną bramą od strony wschodniej. Po I WŚ na wschód od parku posadzono las parkowy z główną aleją wiodącą w kierunku mauzoleum rodzinnego.

13. Uwagi

Należy zachować w istniejącym stanie i uzupełnić utracone nasadzenia.